

Kainuun edunajaminen

MH § 222

Kainuun edunajamisen ajankohtaiskatsauksen tarkoituksena on Kainuun aluekehityksen tilannekuvan ja edunajamisen linjausten pohjalta käydä keskustelua maakunnan edunajamisen ajankohtaisista asioista.

Tämän asian käsittelyn aikana kokoukseen osallistuvat kutsuttuina asiantuntijoina kansanedustajat Tuomas Kettunen, Merja Kyllönen ja Raimo Piirainen, Vihreiden puoluevaltuuston puheenjohtaja Silja Keränen, Kainuun ELY-keskuksen ylijohtaja Jaana Korhonen ja Kainuun hyvinvointialueen valmistelujohtaja Timo Korhonen.

1) Aluekehitys- ja rakennepolitiikan varojen maakunnallinen jako

Talouspoliittinen ministerivaliokunta linjasi 30.9.2021 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 rahoituksen alueellisen jaon suuntaviivoista. Ohjelmakauden 2021–2027 -rahoitus tulee kolmesta rahastosta, Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR), Euroopan sosiaalirahastosta (ESR+) ja oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta (Just Transition Fund, JTF). EU:n alue- ja rakennepolitiikan tavoitteena on tasoittaa alueiden kehityseroja Euroopassa ja lisätä unionin talouden kasvua ja kilpailukykyä.

Tulevalla ohjelmakaudella Itä- ja Pohjois-Suomen osuus EU:n rahoituksesta olisi 64,4 %. Kainuulle koko ohjelmakauden EU-rahoitus on 98,6 miljoonaa euroa ja kansallisen rahoituksen huomioon ottaen koko ohjelman rahoituskehys olisi 105,9 milj. euroa. Kainuussa käytävissä oleva ohjelmarahoitus kasvaisi edelliseen ohjelmakauteen 1 milj. euroa. Maakunnittaisen rahoituskehyn tarkempi toimintalinjoittainen ja rahoittajittainen jako päätetään maakunnan yhteistyöryhmissä.

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 -ohjelma hyväksytään valtioneuvostossa lokakuun aikana ja toimitetaan Euroopan komission hyväksyttäväksi. Ohjelman on tarkoitus käynnistyä marraskuun 2021 aikana.

Lisätietoa työ- ja elinkeinoministeriön verkkosivuilta:

<https://tem.fi/-/eu-n-alue-ja-rakennepolitiikan-rahoituksen-alueellinen-jako-tehty-tyoryhma-mieltimaan-tavoitteita-aluekehityserojen-tasaamiseksi>

Ministeri Lintilä on päätöksen julkistamisen yhteydessä ilmoittanut, että elinkeinoministeri tulee asettamaan Alueiden suunta -työryhmän, jonka tehtävänä on laatia aluekehityksen mittaristo, jota voidaan hyödyntää jatkossa varojen jaossa.

2) Kaavoitus- ja rakennuslakiluonnoksen lausuntokierros

Ympäristöministeriö pyytää lausuntoja luonnoksesta hallituksen esitykseksi, joka koskee uutta kaavoitus- ja rakentamislakia. Kyse ei siis ole hallituksen esityksestä, vaan ympäristöministeriön luonnoksesta. Uudella kaavoitus- ja rakentamislakilla on tarkoitus korvata voimassa oleva maankäyttö- ja rakennuslaki. Lausuntopyyntö koskee myös samassa yhteydessä esitettyjä muutoksia eräisiin muihin lakeihin.

Esityksen päätavoitteita ovat hallitusohjelman mukaisesti hiilineutraali yhteiskunta, luonnon monimuotoisuuden vahvistaminen sekä rakentamisen laadun parantaminen ja digitalisaation edistäminen. Tavoitteena on lisäksi muun muassa edistää kaavaprosessin sujuvuutta, vahvistaa kuntien maapolitiikkaa, parantaa ihmisten osallistumismahdollisuuksia, edistää rakentamisen luvissa ja ilmoituksissa yhden luukun periaatetta ja sähköistä asiointia sekä luoda rakennetun ympäristön valtakunnallinen digitaalinen rekisteri ja tietoaalusta, joihin maankäyttöä ja rakentamista koskevat päätökset ja prosessit tukeutuvat.

Lisätietoja lausuntopyyntöstä:

<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=17b78d7d-ad1b-41fb-8b5b-a9e7e0c798fd>

Maakuntahallitus käy alustavan linjauskeskustelun Kainuun liiton lausunnon valmistelun pohjaksi. Maakuntahallitukselle on jo aiemmissa kokouksissa esitelty maakunnan liittojen yhteisiä kannanottoja MRL:n uudistuksen lakiluonnoksiin. Lausuntopalvelussa on nähtävissä maakunnan liittojen yhteinen eriyvä mielipide, joka koskee maakuntakaavaan liittyviä ehdotuksia: ks.

file:///C:/Users/mhmalpen/Downloads/Lausuma%20Maakuntaliitot.pdf

Laajemmin koko lakiehdotusta koskevia linjauksia on valmisteltu mm. Kuntaliitossa. Kuntaliiton lausuma lausuntokierroksella olevasta lakiehdotuksesta on nähtävissä mm. lausuntopalvelusta:

file:///C:/Users/mhmalpen/Downloads/Lausuma%20Kuntaliitto.pdf

Maakuntajohtajien kokouksessa 6.10.2021 käsitellään myös lausuntoasiaa ja mahdollista on, että kollegio antaa asiasta yhteisen kannanoton.

3) Liikenneasiat: Itäisen yöjunayhteyden käynnistäminen

Talousarvioneuvotteluissa 16.9.2020 valtioneuvosto hyväksyi "Kestävä matkailu 2030 -ohjelman". Siihen sisällytetty itäisen Suomen yöjunayhteyttä koskeva linjaus seuraavasti:

"Osana työ- ja elinkeinoministeriön Kestävä matkailu 2030 -ohjelmaa, työ- ja elinkeinoministeriö sekä liikenne- ja viestintäministeriö aloittavat erillisneuvottelut VR:n kanssa Itäisen yöjunayhteyden käynnistämistä ja yöjunaliikenteen palvelutason kehittämistä määräaikaikaisella sopimuksella. Neuvottelujen tarkoituksena on selvittää liikenteen aloittamisen mahdollisuudet sekä tarvittavat resurssit. Tavoitteena on tuoda neuvottelujen pohjalta esitys vuoden 2021 talousarvion täydentävään esitykseen mennessä."

Vuoden 2021 III lisätalousarviopäätöksessä (EK 20/2021 vp) 23.6.2021 asia ei ole edennyt. Liikenne- ja viestintäministeriö oikeutettiin solmimaan VR-Yhtymä Oy:n kanssa vuosille 2021—2030 enintään 40 000 000 euron sopimus, jonka perusteella VR-Yhtymä Oy hankkii uuden yöjunarungon vaunukaluston yöjunaliikenteen palvelutason parantamiseksi.

VR:n alkuvuodesta julkistaman suunnitelman mukaan uuden yöjunakaluston hankinta sisältää 9 makuuvaunua ja 8 autovaunua. Kesäkuun 2021 VR:n tiedotteen mukaan em. hankinnan valmistelu käynnistetty. Lisäksi todetaan, että VR operoi pohjoisen yöjunia Helsingistä ja Turusta Rovaniemelle, Kemiin, Kemijärvelle ja Kolariin vuoden ympäri. Ja että uudet vaunut tulevat käyttöön nykyisille reiteille. Yöjunaliikenne on kokonaan liikenne- ja viestintäministeriön VR:ltä ostamaa ostoliikennettä, jonka jatkosta parhaillaan neuvotellaan LVM:n kanssa.

4) Kansanedustajien ja pysyvien asiantuntijoiden ajankohtaiset asiat

Käsitellään asiantuntijoiden esille nostamat asiat.

5) Maakuntajohtajien kokous 6.10.2021

Kokouksen pääteemana alivaltiosihteeri Päivi Nerg on esitellyt maakuntajohtajien kokouksessa monialaisiin maakuntiin ja maakuntaverroon liittyviä selvityksiä, joihin kuuluvat:

- 1) julkisen hallinnon strategia sekä julkisen johtamisen kehittämishanke
- 2) alueellisen läsnäolon suunnitelma (periaatepäätös) sekä toimitila- ja palveluverkkouudistus sekä
- 3) kuntapolitiikan suuntaviivat -hanke.

Näistä aiheista on saatavissa runsaasti taustatietoa seuraavista

verkko-osoitteista:

- Monialaiset maakunnat, tiedote:

<https://vm.fi/-/hyvinvointialueiden-uusien-tehtavien-ja-niiden-rahoituksen-tarkastelu-jatkuu-sote-uudistuksen-hyvaksymisen-jalkeen>

Hankesivu: <https://vm.fi/hanke?tunnus=VM082:00/2021>

Uusien tehtävien edellyttämät muutokset rahoitusjärjestelmään:

<https://vm.fi/hanke?tunnus=VM119:00/2021>

Maakuntaverot: <https://vm.fi/hanke?tunnus=VM122:00/2021>

- Julkisen hallinnon strategia:

<https://julkisenhallinnonstrategia.fi/>

- Julkinen johtaminen -kehittämishanke:

<https://vm.fi/hanke?tunnus=VM188:00/2020>

- Alueellinen läsnäolo:

<https://vm.fi/alueellistamisen-uudistaminen>

ja tiedote 16.9.2021:

<https://vm.fi/-/tyoryhma-valmistelemaan-alueellisen-lasnaolon-ja-moni-paikkaisuuden-valtioneuvostotason-linjauksia>

- Palvelu- ja toimitilaverkko:

<https://vm.fi/valtion-palvelu-ja-toimitilaverkon-uudistaminen-2020-luvulla>

- Kuntapolitiikan tulevaisuustyö:

<https://vm.fi/kuntapolitiikan-tulevaisuustyö>

Lisäksi kokouksessa käsiteltiin maakuntien liittojen yhteiset kehittämisen ja edunvalvonnan painopisteet 2022. Maakuntien ja Kuntaliiton palvelusopimuksen mukainen tapaaminen pidetään torstaina 14.10.2021.

6) Pohjois-Suomen neuvottelukunnan seuraava kokous

Seuraava Pohjois-Suomen neuvottelukunnan kokous on päätetty pitää läsnäkokouksena torstaina 21.10.2021 klo 16.00 alkaen Helsingissä, todennäköisesti Hotelli Presidentissä.

Varsinainen kutsu tulee Pohjois-Pohjanmaan liitosta, joka toimii tänä vuonna Pohjois-Suomen neuvottelukunnan kokousten puheenjohtajana. Kainuulle Pohjois-Suomen neuvottelukunnan puheenjohtajuus tulee vuonna 2023.

Itä- ja Pohjois-Suomen yhteistyötä ja edunvalvontaa valmistellaan parhaillaan maakuntajohtien kesken.

7) Muut mahdolliset, kiireelliset asiat

Lisätietoja asiasta antaa maakuntajohtaja Pentti Malinen, puh. 044

797 0197 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi saamansa ajankohtaisinformaation ja käy asiakointiin liittyvää evästyskeskustelua.

Maakuntahallitus:

Käydyn keskustelun jälkeen maakuntahallitus hyväksyi maakuntajohtajan ehdotuksen.
